

- ▶ การใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต
- ▶ การสืบค้นข้อมูล
- ▶ พาณิชนียอิเล็กทรอนิกส์
- ▶ อี - เลิร์นนิ่ง (E - Learning)
- ▶ ระบบเครือข่าย

ข่าวล่าสุด

- ๑ เลี้ยงส่ง จบการศึกษา

[ข่าวทั้งหมด »](#)

กิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น

- ไม่มีกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น

[กิจกรรมทั้งหมด »](#)

พอดcastsที่น่าสนใจ

- ๑ ไม่มีพอดคาสต์ล่าสุด

เกี่ยวกับเว็บไซต์รายนี

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงกัน
ไปทั่วโลก ในแต่ละเครือข่ายก็จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่
ทำหน้าที่เป็นให้บริการ

ติดต่อกับ

Rachada_305@hotmail.com

การสืบค้นข้อมูล

เทคนิคการสืบค้นข้อมูล หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่ใช้ประกอบในการสร้างประโยคการค้นหา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ ความต้องการมากที่สุด เทคนิคในการค้นหานั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การค้นหาพื้นฐานหรืออย่างง่าย (Basic Search) และการค้นหาแบบซับซ้อนหรือขั้นสูง (Advanced Search)

ก่อนจะเริ่มค้นหาค้นหา ต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง?

1. ผู้ค้น จะต้องทราบวัตถุประสงค์ การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด นอกจากนี้จะต้องมีข้อมูลส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการค้นหา (ลองสำรวจตัวเองก่อนสิคะว่า มีข้อมูลอะไรบ้างตอนนี้นี้) ถ้ายังไม่มี คิดคะคิด...ใช้หมองหน่อย...ได้หรือยังคะ ได้แล้วจดไว้คะ

หรือหากคิดไม่ออกจะขยัคคิดคะ ง่ายๆ เช่น รู้จักชื่อผู้แต่งมั๊ย รู้จักชื่อเรื่องที่เรากำลังค้นหาหรือไม่ ถ้าไม่รู้ให้กำหนดหัวเรื่องหรือคำสำคัญแทนก็ได้คะ เพียงจะพูดต่อไป....

2. รู้จักแหล่งสารสนเทศหรือเครื่องมือที่จะใช้ค้นหาหรือยังคะ เช่น ถ้าคุณต้องการค้นหารายการบรรณานุกรมงานวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรจะใช้ฐานข้อมูลใดค้นหา จึงจะได้ข้อมูลตามที่ต้องการ เป็นต้น

ดังนั้น สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้คนจะดัดรั้งแหล่งสารสนเทศและฐานข้อมูลหรือเครื่องมือค้นหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ต้องการ ซึ่งปัจจุบันนี้มีมากมายทั้งฟรีและบริการเชิงพาณิชย์

3. ต่อบริษัทมีการใช้แหล่งสารสนเทศ ฐานข้อมูลหรือเครื่องมือที่ใช้ค้นหา เช่น วิกิพีเดีย ค้นหาแบบพื้นฐาน หรือหากจะให้ดีกว่านี้ควรใช้การค้นหาแบบขั้นสูงด้วย นอกจากนี้ยังต้องรู้จักวิธีการจัดการผลลัพธ์ ได้แก่ การบันทึก การส่งพิมพ์ การส่งข้อมูลทาง E-mail การจัดการรายการบรรณานุกรม เป็นต้น

4. รู้จักกฎ กติกา มารยาทในการใช้แหล่งสารสนเทศ ฐานข้อมูลหรือเครื่องมือค้นหา เนื่องจากปัจจุบันได้มีการละเมิดลิขสิทธิ์กันมากขึ้น

เทคนิคการสืบค้นข้อมูล

1. การค้นหาแบบพื้นฐาน (Basic Search) เป็นการค้นหาสารสนเทศอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน โดยใช้คำโดดๆ หรือผสมเพียง 1 คำ ในการสืบค้นข้อมูล โดยส่วนใหญ่การค้นหาแบบง่ายจะมีทางเลือกในการค้นหา ได้แก่

1.1 ชื่อผู้แต่ง (Author) เป็นการค้นหาคำโดยใช้ชื่อบุคคล กลุ่มบุคคล นามปากกา หรือชื่อหน่วยงาน/องค์กร
ที่เป็นผู้แต่งหรือเขียนหนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือทรัพยากรสารสนเทศนั้นๆ ซึ่งมีหลักการค้นหาลักษณะ ดังนี้

1.1.1 ผู้แต่งคนไทย เป็นการค้นหาชื่อบุคคล ตัวอย่างเช่น กุลธิดา ท้วมสุข ให้ตัดคำนำหน้าชื่อออก เช่น นาย นาง นางสาว หรือหากเป็นบุคคลที่มีบรรดาศักดิ์หรือฐานันดรศักดิ์ ให้ค้นด้วยชื่อ และต่อท้ายด้วยบรรดาศักดิ์หรือฐานันดรศักดิ์ หากเป็นการค้นหาชื่อที่เป็น นามปากกา ฉายาหรือสมณศักดิ์ ให้ค้นหาตามนามปากกา ฉายา หรือสมณศักดิ์

ยกตัวอย่างเช่น

- นางกุลธิดา ท้วมสุข	ชื่อที่ใช้ค้น คือ กุลธิดา ท้วมสุข (ให้ตัดคำหน้าหน้าชื่อออก)
- ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมท	ชื่อที่ใช้ค้น คือ คึกฤทธิ์ ปราโมท, ม.ร.ว.
(ให้เอาบรรดาศักดิ์ หรือฐานันดรศักดิ์ มาต่อท้ายชื่อ)
- ร.ต.อ. ประชัย เที่ยงสมบุญ	ชื่อที่ใช้ค้น คือ ประชัย เที่ยงสมบุญ (ให้ตัดศหรือตำแหน่งออก)
- พระยาอุปกิตศิลปสาร	ชื่อที่ใช้ค้น คือ พระยาอุปกิตศิลปสาร
- ว.ชิรมณี	ชื่อที่ใช้ค้น คือ ว.ชิรมณี
- พระศรีวิมลคุณากร	ชื่อที่ใช้ค้น คือ พระศรีวิมลคุณากร

1.1.2 ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ ให้ค้นหาโดยใช้ ชื่อสกุล ตามด้วยชื่อกกลางและชื่อต้น

ยกตัวอย่างเช่น

"Judith G. Voet" ชื่อที่ใช้ค้น คือ Voet, Judith G.
หรือ Voet, Judith
หรือ Voet

1.1.3 ผู้แต่งที่เป็นหน่วยงาน/องค์กร ให้ค้นหาตามชื่อหน่วยงานหรือชื่อย่อองค์กรนั้น เช่น การค้นหาชื่อหน่วยงานที่มีทั้งหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานย่อย ให้ค้นหาโดยใช้ชื่อหน่วยงานใหญ่ก่อน แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานย่อย หากเป็นชื่อย่อ เมื่อค้นหาให้ใช้ชื่อเต็ม

ยกตัวอย่างเช่น

- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชื่อที่ใช้ค้น คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักวิทยบริการ
- ททท. ชื่อที่ใช้ค้น คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.2 ชื่อเรื่อง (Title) เป็นการค้นหาข้อมูล ด้วยชื่อเรื่อง เช่น ชื่อหนังสือ ชื่อบทความ ชื่อเรื่องสั้น นวนิยาย ชื่อ งานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ การค้นโดยใช้ชื่อเรื่องนี้ เป็นการค้นหาแบบเจาะจง ดังนั้นผู้ค้น ต้องรู้จักชื่อเรื่อง หลักการค้นหา ด้วยชื่อเรื่องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ให้หลักการเดียวกัน คือ ค้นหาตามชื่อนั้นๆ ได้เลย โดยระบบจะทำการค้น หาจากชื่อเรื่อง เริ่มจากอักษรตัวแรกและตัวถัดไปตามลำดับ

ยกตัวอย่างเช่น

- เพลงรักในสายลมหนาว (ขอบคุณมาก...ซึ่ง...แด่พระเอกหล่อ...หล่อ)
- อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้เริ่มต้น (เรื่องนี้ก็ขึ้นขอบผู้แต่ง อ. ยืน ภู่วรรณ)
- Engineering Analysis (เรื่องนี้ไม่อ่าน เพราะเดี๋ยวเจ็บหัว)

1.3 หัวเรื่อง (Subject Heading) คือ คำหรือวลีที่กำหนดขึ้นมา เพื่อใช้แทนเนื้อหาของหนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือทรัพยากรสารสนเทศนั้นๆ

หัวเรื่องที่ใช้ในการค้นหานั้น มาจากที่ไหน ใครเป็นผู้กำหนดขึ้น? โดยปกติแล้วคำหรือวลีที่กำหนดให้เป็นหัวเรื่อง จะนำมาจากคู่มือหัวเรื่องที่ใช้กันเป็นมาตรฐานในห้องสมุดหรือหน่วยงานที่ให้บริการสารสนเทศ ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ (โอเค...เรื่องมันยาวว...ยาว...) ว้าว! จะเล่าให้ฟังเกี่ยวกับหลักการให้หัวเรื่องต่อไป...เพื่อจะได้ค้นเก่งๆ

แต่นั่น...เอาเป็นว่า ย่างๆ สั้นๆ ให้ไปถึง หัวเรื่องใหญ่และเรื่องย่อยเอาไว้ เช่น หัวเรื่องที่ต้องการค้นหา คือ คณิตศาสตร์ นี่คือหัวเรื่องใหญ่ ภายใต้หัวเรื่องใหญ่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ จะมีเรื่องย่อยๆ ซ่อนอยู่เช่น การบวก การลบ การคูณ การหาร เป็นต้น

1.4 คำสำคัญ (Keywords) คือ การค้นหาคำหรือวลีที่กำหนดขึ้นมา เพื่อใช้แทนเรื่องที่ต้องการค้นหา โดยทั่วไปคำสำคัญจะมีลักษณะที่สั้น กระชับรัด ใจความ มีความหมาย เป็นคำนามหรือเป็นศัพท์เฉพาะในแต่ละสาขาวิชา

จะกำหนดค่าสำคัญอย่างไร? ง่ายๆ คือ กำหนดมาจากค่าที่อยู่ในชื่อเรื่องและหัวเรื่องที่เรากำลังการค้นหานั้นเอง การค้นหาด้วยค่าสำคัญนั้น ระบบจะทำการค้นหาค่าที่ปรากฏอยู่ในชื่อเรื่อง ไม่ว่าจะอยู่ต้นเรื่อง กลางเรื่องหรือท้ายเรื่อง

ยกตัวอย่าง การกำหนดคำสำคัญเพื่อใช้ค้นหา เช่น
 รายงานการวิจัย เรื่อง การปรับปรุงคุณภาพและการเพิ่มผลผลิต **ข้าวหอมมะลิ** ที่มีความสามารถในการทนแล้งโดย
 การใช้ **เทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรม**
 ผู้ค้น จะต้องดึงคำสำคัญที่อยู่ในชื่อเรื่องออกมา เพื่อใช้ค้นหา ซึ่งก็ไม่ยากหากดูข้อ 1.4 ประกอบ จากชื่อเรื่อง
 ดังกล่าว พบว่า มี Keyword หลักๆ อยู่ 3 คำ ด้วยกัน คือ ข้าวหอมมะลิ, เทคโนโลยีชีวภาพและพันธุวิศวกรรม นี่คือ
 ตัวอย่างง่ายๆ ของการกำหนดคำสำหรับใช้ค้นหา
 รู้จักการค้นหาแบบง่ายๆ กันแล้ว ลองมาดูการค้นหาแบบขั้นสูงกันบ้างนะคะ...

2. การค้นหาแบบขั้นสูง (Advanced Search) เป็นการค้นหาที่ซับซ้อนมากกว่าแบบพื้นฐาน ซึ่งมีเทคนิคหรือ
 รูปแบบการค้นที่จะช่วยให้ผู้ค้นสามารถจำกัดขอบเขตการค้นหาหรือค้นแบบเจาะจงได้มากขึ้น เพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูล
 ได้ที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

2.1 การสืบค้นข้อมูล โดยใช้ตรรก布林 (Boolean Logic) หรือการค้นหาโดยใช้ Operator เป็นการค้นหา โดยใช้คำเชื่อม 3 ตัว คือ AND, OR, NOT ดังนี้

- **AND** ใช้เชื่อมคำค้น เพื่อจำกัดขอบเขตการค้นหาให้แคบลง เช่น ต้องการค้นหาคำว่าส้มตำที่เป็นอาหาร มี
 รูปแบบการค้นดังนี้ คือ **ส้มตำ AND อาหาร** หมายถึง ต้องการค้นหาคำว่า ส้มตำ และคำว่า อาหาร

- **OR** ใช้เชื่อมคำค้น เพื่อขยายขอบเขตให้กว้างขึ้น เช่น **ส้มตำไทย OR ส้มตำปูปลาร้า** (โอ้ย..น้ำย่อย..ไห
 ยย่อย..แซบ..แซบ..เด้อ) หมายถึง ต้องการค้นหาคำว่า **ส้มตำไทย** และ **ส้มตำปูปลาร้า** หรือค้นหาคำใดคำหนึ่งก็ได้

- **NOT** ใช้เชื่อมคำค้น เพื่อจำกัดขอบเขตให้แคบลง เช่น ต้องการค้นหาคำว่า **ส้มตำ AND อาหาร NOT**
เพลง หมายถึง ต้องการค้นหา คำว่า ส้มตำ ที่เป็นอาหาร ไม่เอาส้มตำที่เป็นเพลง เป็นต้น

2.2 เทคนิคการตัดคำ (Truncation)

2.3 เทคนิคการจำกัดคำค้น (Limit Search) หรือการใช้

คำสำคัญ: [งานบริการอินเทอร์เน็ต](#)

สร้างเมื่อ: 2009-04-07 13:21:52 แก้ไขเมื่อ: 2009-04-07 13:49:52

› [inter-may](#) › [pages](#) › [การสืบค้นข้อมูล](#)

สงวนลิขสิทธิ์ © รัชดา จินตามณี
 เนื้อหาอนุญาตให้ใช้แบบ สงวนลิขสิทธิ์ทั้งหมด